

הוסן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף ה' סע"א*

מתי שייך הפטור דזה נהנה וזה אינו חסר ומתי לא? [תד"ה אע"פ]

לא גילה בדעתו	גילה בדעתו	
שייך	לא שייך ¹	שיטת תוס'
שייך	שייך	שיטת הא"נ בתוס'

הטוען שפרע בתוך זמנו האם נאמן? [תד"ה הקובע].

(תוס') סתם הלואה	קבע זמן	
נאמן	לא נאמן ²	ריש לקיש
נאמן	נאמן ³	אביי ורבא

דף ה' ע"ב

**והלכתא כר"ל דאפי' מיתמי גובה אם מת הלווה תוך זמנו,
באיזה יתומים מיירי? [תד"ה ואפילו].**

לטעם שמא התפיס צררי	לטעם דקטנים לאו בני מצוה	
גובה	גובה	גדולים
תוס': לא גובה ⁴ רא"ש: גובה	לא גובה	קטנים

¹דהנה הקשו תד"ה אע"פ על משנתנו שחייבה לסומך כותל לכותל חבירו שהגביהו חבירו יותר מדי אמות [שבזה בתחילה לא היה חייב להשתתף עמו], אע"פ שלא נתן עדיין את התקרה, דהרי זה נהנה וזה אינו חסר ופטור. ותירצו דאם גילה בדעתו שרוצה להנות חייב. ובא"נ תירצו, דאפי' נאמר שאם גילה דעתו ג"כ פטור [וכשיטת הים של שלמה בב"ק פרק בי טי"ז], כאן חשוב חסר, דהרי בגלל היזק ראית חבירו הגביה הכותל יותר, וראה עוד ברשב"א כאן ובקצה"ח סי' קנ"ח סי"ק ו'.

²ומיירי באופן שהלווה בפני עדים, או עכ"פ הודה לו שלוה בפני עדים, דאלי"כ יש לו מגו שיכול לומר כלל לא לויתי, ואם לא נאמינו יש לפשוט את האיבעיא דלקמן אי אמרינן מגו נגד חזקה.

³ופירש ר"י (בעמ' ב') שזה דוקא אם כבר ברור שחייב, אבל אם יש חשש שמא לא יתחייב [מחמת המציאות], כגון בבכור שמא ימות קודם ל', או בשוכר שמא יפול הבית, לא אמרינן דלא ליטרדן.

⁴כתבו תד"ה ואפילו, דלא מבעיא לרב פפא (לקמן דף קע"ד ע"א) שהטעם שאין גובים מיתומים קטנים משום דלאו בני מיעבד מצוה, אי"כ גם בנדון שמת לוח בתוך זמנו לא גובים, אלא אפי' לרב הונא בריה דרב יהושע שטעם שלא גובים מיתומים הוא משום דשמא אביהם התפיס צררי גם כאן בתוך זמנו בקטנים חיישינן לצררי. והרא"ש בסי' ט' חולק וסי"ל דכמו שאדם לא פורע תוך זמנו, כך אינו מתפיס צררי בתוך זמנו - וגובה.